

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6:50
za en mesec 2:20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej . . . K 22:40
za pol leta 11:20
za četrt 5:50
za en mesec 1:90
za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostopna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več ko trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvratna 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Poraz za porazom!

(Volitve na Goriškem.)

Štrekelj propadel — Franko in Križnič v ožji volitvi!

Poraz za porazom doživljajo liberalci. Nedavno jih je vrglo slovensko ljudstvo na Štajerskem, zdaj pa so vrli Goričani pokazali, da nočejo liberalno-agrarnih vladnih petolizcev in komande svobodomiselnih učiteljev!

Pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Goriškem so v splošni kuriji zmagali vsi trije kandidati liberalno agrarne stranke, zdaj pa je Štrekelj, ki je tudi državnozborski poslanec, takoj propadel, ostala liberalna kandidata, Franko in Križnič pa prideta v ožjo volitev.

Liberalna »trdnjava«, kakor je »Narod« lani imenoval Gabrček-Frankovo podrtijo, je padla — še en sunek, pa je ne bo! Za Štajerci so prišli Goričani!

Ljudstvo je pokazalo s tem, da 1. ne mara svobodomiselnosti in laziagrarstva liberalcev, 2. da obsoja vladno politiko liberalcev v državnem zboru in 3. da ve ceniti zasluge krščanskih poslancev tudi glede premeščanja slovenskega učiteljskega v Gorico in sploh njih neizprosni boj za pravice Slovenstva!

In danes se je ljudstvo tako zavedlo, da je celo Kras že v našem taboru!

Strašno je liberalcem, ki so bili čisto gotovi zmage in sploh niti najmanj niso dvomili, da na prvi hip zopet zmagajo proti »nesložni« S. L. S., kakor so jo imenovali!

Mi gremo naprej!

× × ×

Izid v splošni skupini.

Danes dopoldne nam je došlo iz Gorice naslednje telefonično poročilo:

Glavna volivna komisija je delala včeraj cel dan in celo noč. Danes ob pol 6. uri zjutraj je bil razglašen naslednji izid volitev:

Vseh oddanih glasov je bilo v splošni skupini v slovenskem delu dežele 21.219, med temi je bilo veljavnih 21.051, neveljavnih 168, razcepljenih 89, absolutna večina znaša 10.527. Liberalni kandidati so dobili: dr. Franko 9358, Križnič 9429, Štrekelj 9343. Kandidati S. L. S. so dobili:

Fon 10.471 glasov,
Jerič 10.534 glasov,
Manfreda 10.477 glasov.

Socialni demokratje so dobili: Marica 1181, dr. Tuma 1188, Verčon 1183, neki Kocjan je dobil 25 glasov. Iz tega

sledi, da je kandidat S. L. S. Jerič, posestnik v Kobdilu na Krasu, zmagal z absolutno večino 7 glasov. Štrekelj je propadel. Kandidata »Slovenske Ljudske Stranke« Fon in Manfreda sta v ožji volitvi z kandidatom liberalcev Frankom in Križničem.

Ožja volitev se vrši v torek, 5. oktobra!

× × ×

Pošteno slovensko ljudstvo na Goriškem! Dvigni se v torek, 5. oktobra kot en mož in pomeđi na volišču za liberalno hinavščino! Noben naš volivec naj ne ostane doma, vsi, ki ste v nedeljo volili, dvignite one, ki se Vam v nedeljo še niso pridružili! Vsi složni, edini na volišče!

Sveta stvar naj vse združi, spravite zadnjega moža na volišče za kandidata S. L. S., ki sta:

Anton Manfreda,
župan v Iderskem.

Josip Fon,
sodni svetnik v Gorici.

Proč z liberalci iz vseh slovenskih dežel!

Neomajni.

Slovenski liberalci, štipendisti sedanje vlade, danes gotovo močno zdihujejo, kajti čezdalej bolj je jasno, da se bližamo novim volitvam.

Češki deželni zbor ne bo več zbora. Njegova prva seja je bila tudi zadnja. Vlada bo deželni zbor ali odgodila ali zaključila in ga seveda, če se pogajanja, ki definitivno in formalno še niso končana, razbijejo, končno zaključila.

Baron Bienenrth bo vendarle še stvar vlekel do zadnjega. Če se namreč češko-nemški spor ne bo dal na noben način poravnati, bo sklical načelnike strank, da se informira o šansah za delozmožnost parlamenta, katerega hoče vlada menda na vsak način 19. ali 20. oktobra sklicati.

Hribar in Ploj imata torej še vedno nekaj upanja, da ne izgine njihov patron, Bilinski, ki ima poseben dispozični fond za liste, ki zanj pišejo in pri tem gotovo tudi ne pozabi na svoje politične prijatelje . . .

Krščanske socialce že jame srečavati pamet. Postali so resni, ko so jim pretekli teden lastni pristaši s pomočjo vsenemcev na Dunaju razbili shod »Ostmarkine« podružnice. »Vaterland« in celo »Grazer Volksblatt« sta začela vodstvo stranke opominjati, naj pomeđi iz svoje srede dvomljive elemente in dobičkarje, takozvane politične klerikalce.

Lex Axmann ne bo sankcionirana. Ministrski svet se z njo sploh baviti ne more, ker pomeni prekršnje državne šolske postav. Krščanski socialci so dobro informirani, da vlada ne more njih zahteve vsrničiti. Morebiti jih je tudi to nekoliko iztrežnilo.

Ni izključeno, da nagibajo gotove kroge k resnejšemu razmišljanju in presojevanju položaja ogrske homatije. Monarhija stoji namreč zdaj pred uprav zgovinsko-usodnim trenutkom. Gre se namreč zato: Ali cesar vztraja na tem, da se mora na Ogrskem izvesti pravična volivna reforma, preden se z Ogrji glede njihovih nacionalnih zahtev pogaja ali pa se uda in imenuje Franca Košuta za ministrskega predsednika. Brezdvoma bo imel tu naš parlament veliko govoriti. Najboljše bi pa bilo, če bi govoril n o v parlament!

Plojevci bodo zdaj gotovo zopet začeli mešetariti. Plojev govor v Obrežu pomeni začetek. Mož se bo zdaj veliko pehal, da Bienenrth pomaga iz zadrege, Hribar bo pa Bilinskega podpiral. Slovenci in Slovani pa vemo, da bodo naši zastopniki vztrajali v boju za našo staro pravdo in njih geslo bo tisto, ki ga je proglasila »Slovenska Unija«.

»Slovenska Unija« vztraja tudi dalje v načelnem nasprotstvu do sedanje vlade!

Kamniška železnica.

Govor posl. dekana Lávrenčiča
(V seji deželnega zbora dne 28. sept.)

Visoka zbornica! Ko se je v osemdesetih letih v naši deželni zbornici obravnavalo vprašanje lokalne železnice Ljubljana-Kamnik z dovlačnico do c. in kr. praharne v Kamniku, povdarjalo se je osebno v poročilu finančnega odseka glede deželnega prispevka za to progo, kako se bode morala prej ali slej kamniška železnica podaljšati skozi tuhinjsko dolino po Štajerskem do Celja. Komaj se je kamniška železnica otvorila, naraščal je rapidno leto za letom promet in se še najlepše razvija vsled ugodne industrialne in naravne produkcije v kamniškem okraju. S prometnim izkazom v roki lahko dokažem, da je bilo n. pr. meseca septembra leta 1908 tovarnega prometa na kamniški progi 7033 ton, torej letno povprečno 84.396 ton, dočim so računali pred otvoritvijo železnice le 46.700 ton, torej se je tovarni promet skoraj podvojil. In kaj nam pravi izkaz o osebnem prometu? Meseca septembra istega leta pripeljalo se je ljudi iz Ljubljane v Kamnik in nazaj 16.810, torej povprečno v letu 1908 194.510 oseb, ne všteti onih, ki so vstopili ali izstopili na

preostalih postajah te proge; ž njimi se upravičeno računa osebni promet visoko nad 200.000. In letošnji promet bode še večji od lanskega. Precej prostorna soba pred blagajno na kamniški postaji je bila letos večkrat nabito polna, da so se ljudje komaj prerinili do blagajne po vožnji listek. Je pa tudi že uradno dognano, da je glede osebnega prometa v okrožju tržaške direkcije na prvem mestu glavna proga druge vrste Ljubljana-Jesenice, na drugem mestu, primeroma z daljavo proge, lokalna kamniška železnica, in na tretjem mestu proga Trst-Poreč.

Iz teh podatkov se že razvidi, kako potrebno je, da se kamniška železnica podaljša in podeli duška daljnemu razvoju gospodarskega vprašanja. Ni dvoma, da se bode kot zvezna proga še bolj rentirala, za kar daje jamstvo v kamniškem okraju v prvi vrsti vodna moč kamniške Bistrice, potem lepo število industrielnih in obrtnih podjetij v Domžalah, Mengšu, Jaršah, Preserju, Šmarci, Duplici, na Perovem, v Kamniku, osobito s c. in kr. praharno, ki mora smodnik voziti preko Ljubljane največ v Gradec daleč na okrog po južni železnici; nadalje tvornice za cement v Mekinjah, za lončeno posodo v Kamniku in v Komendi, mnogo opekarn v Radomljah in apnenic v Stranjah; nadalje do 28.000 ha gozda v okraju, kakor tudi bogate premogove žile, ki se raztezajo od Motnika do Spitaliča po tuhinjski dolini noter dol do Mekini. Osebni promet bode pa še posebno povzdignil Kamnik kot letovišče in zdravilišče z mrzlo vodo.

Naravno, da se bode mesto po železnici gospodarstveno opomoglo in povzpelo, pa tudi ves okraj si bode opomogel, osobito doslej tako zapuščen tuhinjska dolina se bode okrepila. Na stotine krepkih mož in čvrstih mladeničev iz tuhinjske doline kakor kamniške okolice se povrne iz Amerike in Nemčije, marsikdo s svojo družinico, zopet v domovino, kjer bodo našli kruha dovolj kot premogokopi doma. Vsled ugodne komunikacije se bode povzdignila umna živinoreja kot glavni dohodek te doline in kamniškega okraja sploh.

Poleg teh lokalnih interesov ne smemo pozabiti, da bode dežela vsled izpopolnitve železniškega omrežja od te strani imela svoje koristi, v prvi vrsti Ljubljana. Kolikor več potov vodi v našo lepo deželo in v našo prestolico, tem bolje.

Najlepši dobiček pa bode imela od te zvezne proge država, kateri je pa tudi neizogibno potrebna v gospodarskem kakor stratežičnem oziru. To hočem dokazati.

Prvi pogled na zemljevid avstrijskih železnic nas pouči, kakor gosto so prepregnene severne dežele z železniškim omrež-

»Odšel je,« je rekla. »Sedaj pozvonim, da preprečim, da ne bo nihče več poskušal v sobo ter poprosim stražnika, da čuje nocoj na hodniku... In vi,« dostavi ter prime Adelo za roko, »prosim, da sedaj ne greste od mene. Treba je, da me seznanite s svojim življenjem. Jaz hočem vse vedeti, čisto vse...«

IV.

... Drugi dan po tem čudnem dogodku se je Mrs. Risley zelo pozno vzbudila. Okoli štirih zjutraj je šele zaspala. Pozno v noč se je razgovarjala z nevredno žensko, kateri se je imela zahvaliti, da jo lopov ni umoril. Da ji je Adela ihteč vse priznala, to jo je prevzelo z omamljivim sočutjem, lastnim takim plemenitim dušam.

»Vi ste me rešili pred tem človekom, jaz vas pa rešim njega, jaz vas varujem; vi greste z menoj v Ameriko; spremenili si boste ime, on ne bo šel za vami in vi bote zopet lahko pričeli s poštenim življenjem.«

Adela je odgovorila na to ponudbo s solzami ter kleče poljubljala roko oni, ki ji je, izgubljaajoči se v brezno, ponudila nepričakovano, edino, nadnaravno rešitev. Dogovorili sta se, da ostane še nadalje v službi, da pa ne bo hodila iz hiše; ko pa pride nemška hišina nazaj, tedaj pa

LISTEK

Ovadnica.

Paul Bourget. — A. Kalan.

II.

V teh obupnih trenutkih se nesrečnici pojavi v njeni duši misel, na katero se do sedaj ni spomnila, in takoj se dvigne, da jo izvrši. Kako da se ni že poprej tega domislila... Treba je iti k gospej, da, k Mme. Risley ter ji vse povedati in jo prositi, da ne ovadi tatov, katerih žrtva bi skoro bila, katerih se pa za vedno oprosti. Vsaj je tako plemenita, da ne bo hotela dati zapreti nje, ker ji je to naznanila in tudi ne Bélière, ker če njega naznani, on tudi njo ovadi... Toda kako govoriti, kako v obraz povedati plemeniti dobrotnici podrobnosti tega peklenskega naklepa, po katerem je ona vstopila v službo kot hišina in s katerim namenom? Ah, kaka sramota! — Za hip je bil ta vtis premočan. Adela je že rekla: Ne! Ne! Kakor je to dejala o svojih prejšnjih sklepih. Naenkrat pa vzklikne: »Da, da, to mora biti!« Vzbudila se je tedaj v njej misel, da je bila nekdanj poštena ženska, in ona je v tem strašnem ponižanju videla ono spravo v tem trpljenju, ono zadoščenje, ki je nekako

naravna potreba onim, ki sami sebe več ne spoštujejo. — »Teško bo to,« je vzdihovala, a dostavila: »Tem bolje!...« Omahaujoč se je dvignila iz svoje sobe in hitela k gospej zato, da ne bi imela časa o stvari razmišljati. ... Že je potrkala na vrata v salon in začula prijazen glas: »Notri!« Vstrašila se je glasu. Mrs. Risley je še vedno sedela na naslonjaču. Na mizici poleg nje so bili še ostanki skromne večerje: srebrna skledica z juho in posušeno grozdje na krožniku. Ko zagleda hišino vso razburjeno, vzklikne iznenadena:

»Ali ste že nazaj, Avrelija?... Kaj se je zgodilo?«

»Zgodilo se je, da sem vas varala, da jaz nisem kaka hišina, da mi ni ime Avrelija, da sem ljubimka tatu, ki vlomi morda v petih minutah v to stanovanje... Zgodilo se je, da sem dala ponarediti ključ od vaše omarice z dragocenostmi, da on vé kje leže vaši biseri... Toda jaz ne prenesem več misli, da bi se to res zgodilo, ker ste mi bili vedno tako dobri, tako velikiodušni in posebno še zadnji čas... Ah, ne kličite na pomoč...« Mrs. Risley se je v resnici dvignila s stola, ko ji je Adela pripovedovala. »Mene se vam ni treba bati, vsaj vidite... In on... Ah, njega jaz nisem mogla izročiti... Nisem ga mogla. Zaprite vrata s ključem od znotraj... Ko bi šilil notri, moral si bo odpirati vrata... Vi spregovorite... On bo spoznal, da ste

doma in bo odšel... Če bi pa ne šel, vi lahko uidete skozi ona druga vrata in pokličete na pomoč. Le mirni bodite in meni dovolite, da stvar izvedem.«

Nato hitro Adela skoči skozi vrata v predsobo, zasuče s ključem dvakrat in pritisne tudi zapah znotraj, ki se je od zunaj zapiral, hiti v svojo spalnico, ki jo tudi zapre. Tudi vrata na hodnik je zaprla in se nato vrnila skozi druga vrata v sobo k gospej, ki je bila kakor okamenela vsled tega grozovitega prizora. Spregovoriti ni mogla nobene besede. Tako stojita ženski ena poleg druge in preden sta prišli v svoji razburjenosti do sape, da bi mogli spregovoriti, začuli sta ropot v predsobi, kar jima je vzelo popolno vse moči. Nekdo je prijel za kljuko pri vratih. Vrata se niso odprla in zločinec je krepko porukal.

»Spregovorite, gospa, spregovorite!« zašepeče proseč Adela.

»Kdo je?« zavpije Mrs. Risley in glas se ji ni več tresel. Čutila se je zopet hčer onega naroda, ki si ohrani svojo silo v dejanski nevarnosti.

»Kdo je zunaj?« zopet zakliče in stopi iz salona proti vratom. »Ako se ne oglasite, pozvonim...« Tako grozeč je poslušala kaj bo. Razločila je, kako je dihal iznenadeni lopov. Pogumno je prišla za kljuko in poropotala, kakor bi hotela sama odpreti vrata. Tihi koraki po preprogi so jo poučili, da se je tat odstranil.

tem in kako izborna je komunikacija na vse strani; le na jug vodi do Adrije poleg privatne in drage južne železnice edino le bohinjska železnica, ki je do letos povolično zmagovala promet do Trsta. Ko se je pa dne 7. julija t. l. otvorila turska železnica in je bila s 1. aprilom podržavljena severozahodna, v tistem momentu je postala enotirna bohinjska železnica, dejal bi, skoro neizogibno, da bi zmagovala ali bila kos onemu velikanskemu tovornemu in osebnemu prometu do Podrožic na Koroškem do Trsta, vsemu onemu prometu, ki prihaja iz severnih dežela po novi turski, zahodni, severozahodni, Fran Jožefovi in drugih železnicah. Nastala je nujna potreba, da uprava c. kr. državnih železnic prej ko prej bohinjsko železnico razbremeni in promet na jugu do Adrije pospeši, sicer bodo južne dežele, osobito edino avstrijsko pomorsko-trgovsko mesto Trst, hudo oškodovane, seveda na račun države same.

Kako naj se temu odpomore? Memim, da najkrajšim potom s tem, ako bohinjski železnici pomagajo že obstoječe lokalne železnice, katere je pa treba rekonstruirati in deloma povzdigniti v glavne proge vsaj druge vrste. Upoštevati je v prvi vrsti lokalna železnica Zeltweg-Spodnji Dravograd-Velenje-Polzela-Celje na eni strani, na drugi pa proga Ljubljana-Kamnik, katera se podaljša skozi tuhinjsko dolino do najprimernejše postaje prvomenovane lokalne železnice, do Polzele, in se potem v Zeltwegu združi z državno glavno na eni strani, na drugi pa s Celjem. Tako se doseže tretja in direktna zveza severa z jugom. Ona bi razbremenila bohinjsko železnico v tem, da bi sprejemala promet iz vzhodne Češke, Moravske, Šlezije in Galicije; bohinjski bi pa preostal promet iz južnovzhodne Češke in ves promet iz južno-nemških pokrajin.

Kakor je ta železnica velikega državnega pomena v gospodarstvenem oziru, tako je tudi v strateškem. Ona zveže direktno in po najkrajši poti cesarsko prestolico in severne državne pokrajine z jugom in morjem. Z njo se izognemo eventualni veliki nevarnosti pri južni železnici, ki preti vsled skrajno neugodnega terena od Zidanega mosta do Zagorja, kjer se ob Savi in tikoma nad progo navpik dviga skalnato gorovje. Vremenska neizgoda ali v vojnem času zlobna roka povzroči lahko vsak hip grozno katastrofo in pretrga za mesece železniško zvezo ravno v času, ko je treba vojakov na bojnem polju. Tudi borovniški most da misliti. Bohinjska železnica s svojimi predori tudi ni v vojnem času posebno varna. V zimskih mesecih pa zapadajo tu veliki snežni zameti, katerih je bilo pretečeno zimo vse polno pri vseh alpskih železnicah in so tudi pri bohinjski železnici ustavili promet za nekaj dni. Prišlo je 400 vojakov na Jesenice, da so napravili vlakom pot. Prozorno je torej, kako je strateško potrebna še tretja proga poleg bohinjske in zasebne južne železnice, kjer bi bil teren ugodnejši in bi se ne bilo bati zametov. In prav taka bode železnica skozi tuhinjsko dolino iz Kamnika, kjer se ni bati prometnih ovir. Pa tudi, ako bi ne imeli pomislekov glede varnosti pri južni in bohinjski železnici, morala bi vlada realizirati še tretjo, in sicer glavno progo kot strateško potrebno na jugu. V vojski, čim preje so vojna krčila na svojem mestu in čim rednejše dohaja vojakom provijant, tem boljše.

Važno je pa sedaj vprašanje: Kaj vendar li misli osrednja vlada glede te za državo tako nujno potrebne železnice? V zadnjem zasedanju državnega zbora je vlada predložila načrt za zgradbo oziroma podaljšanje 33 lokalnih železnic, med njimi za približno 19 km dolgo progo Polzela-Motnik; podaljšanje do Kamnika je odložila, do kdaj, ni povedala. S tem je dovolj jasno odgovorila, da jej ni za tako potrebno in važno progo prav nič. (Poslanec dr. Krek: Njej je samo za to, da se

Schreiner vzdrži!) Izgovarja se, da projekta v polnem obsegu izvršiti ne more, ker tega državna blagajna ne zmore. Kako se vendar to vjema z dejstvom, ko na drugi strani daje milijone za lokalne železnice v nemških pokrajinah, tako n. pr. za komaj 30 km dolgo železnico Landeck-Pfunds na Tirolskem 23 milijonov kron, za železnico, državi neizogibno potrebno, pa nima denarja!

Treba je, da poseže vmes deželni zbor in spregovori glasno besedo o eminentni važnosti in potrebi zvezne proge v prvi vrsti za državo, potem za deželo in okraj. Deželni odbor pa stopi nemudoma v dogovor z deželnim odborom štajerskim in če le mogoče se vzajemno z njim obrni na osrednjo vlado z zahtevo, naj se že v prihodnjem zasedanju državnega zbora predloži načrt zvezne proge.

Katero zvezno progo predlagam, sem že povedal v razpravi. Ogrevam sem se vedno in se ogrevam s tovarišem dr. Krekom, istotako poslanec kamniškega okraja, za zvezno progo Kamnik-Polzela, ker so tu dani že vsi predpogoji; vsaka druga zvezna proga bi realiziranje železnice zavlačevala morda ad calendas graecas. Trasiranje se je že izvršilo in tudi revizija trase meseca novembra leta 1907 v zvezi s komisijo za postaje, in sicer vse to na stroške interesovanih občin. Tudi je že štirideset občin kamniškega okraja prosilo vojno in železniško ministrstvo za to progo.

Kakor slišim, se hočejo zahtevati druge varijante. K temu pripomnim, da za varijanto, ki bi Kamnik izključevala, ne bi mogel nikdar glasovati, ker nočem biti grobokop mestu, v katerem živim in pastirujem. (Poslanec dr. Krek: Tudi privoliti v to ne moremo!) Zvezna proga, ki bi kamniškega mesta ne tangirala, ki kamniški gospodarstveno skrajno oškodovala. (Poslanec dr. Krek: To je res!), mesto, znamenito po prirodnih svoji krasoti in zgodovini, opustošila in potisnila nazaj do veljave navadne, priproste pogorske vasi. To se ne sme zgoditi!

Zaradi tega predlagam: Visoka zbornica sprejmi predlog, kakor se je ravnokar prečel.

Deželni glavar: Kateremu odseku se naj odkaže?

Poslanec Lavrenčič: Prosim, naj se izroči upravnemu odseku. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Vae victis!

Ljubljana, 29. sept.

V vojski velja načelo brezobzirnosti, geslo »Vae victis!«, gorje premaganec! Velikodušnost je edino umešna, če sovražnik prizna svoj poraz in se izkaže, da je vreden prizanesljivosti, ako postane ponižen. Naši stvari škodljiva je vsaka velikodušnost nasproti tistim ljudem, ki jih vse izgubljene bitke niso prav nič naučile in jim je tuja možbeseda.

Kako so delali premagani liberalci na to, naj preneha ostrejši boj v časopisu! Prvi, ki so prelomili načelo dostojnosti, pa so bili ravno ti liberalci.

Premagana liberalna armada izživa. Poveljstvo ni več v rokah starega liberalnega generalnega štaba. Liberalni generalni štab tvorijo danes tisti svobodomisleci, ki se odlikujejo z brezstidno nesramnostjo nasproti vsemu, kar le od daleč diši po katoličanstvu. Zalar in Ribnikar, Est in Lotrič in podobne kapacitete »Svobodne Misli« vihte svoj bič nad stari liberalnim generalnim štabom. V žledcu jim tiči osobito dr. Tavčar, ki se jim zdi premalo svobodomiseln, dasi bi morali znati, da je bil ravno dr. Tavčar tisti, ki je s skrajno brezobzirnostjo kot generalissimus slovenske liberalne vojske vodil boj z nami na način, kakršnega Slovenci prej nismo bili vajeni. Kdo-li je spisal »4000«?

Včeraj smo zabiležili, kako je ob-

zmerjal dr. Tavčar mlade v predvčerajšnjem »Narodu«. A včeraj so mladi dr. Tavčarja zopet vjeli. Predvčerajšnjim je bil še mogočni, samozavestni voditelj kluba slovenskih liberalnih poslancev v deželnem zboru vojvodine Kranjske, včeraj je pa bil edine eksponent mladih liberalnih ljudi.

«C'est la guerre!» je zaklical včeraj dr. Triller, ko je zahteval dr. Tavčar v včerajšnji seji kranjskega deželnega zbora, naj bodo vsa poročila nat snjena. Tisti dr. Tavčar, ki je v ponedeljek še zmerjal mladi liberalni politški drobiž, je storil, kar je zahtevala liberalna mladina. Dr. Triller v svoji odkritosrčnosti je to povedal na vsa usta. Vojna izjava premagancev, podana po liberalnem parlamentarju dr. Trillerju, se seveda vzame na znanje. Boj z liberalci nadaljujemo. Veliko bitko je liberalni nasprotnik že itak izgubil. Vse, kar dela zdaj, so boji, ko se gre za to, da se popolnoma uniči sovražnik, ki se umika. Sicer je dr. Tavčarjev včerajšnji predlog zelo nesrečen za liberalce. Kranjska dežela bo imela ogromne, popolnoma nepotrebne stroške, ker se bodo morale plačati tiskovine in vse to le zato, ker mora po komandi m. a. g. liberalnega politčnega drobiža dr. Tavčar v deželnem zboru tako plesati, kakor mu ta gode. Sicer se nahajajo zlobni jeziki — če imajo prav, seveda ne moremo kontrolirati — ki poredno besedičijo, da je zahteval dr. Tavčar zato t. skana poročila, da bo izplačala njegova »Narodna tiskarna« več dividend. Ravno tisti zlobni ljudje tudi trde, da tiska največ tiskovin kranjski deželi ravno dr. Tavčarjeva »Narodna tiskarna«, plača seveda davkoplačevalce, volivce tiste stranke, ki ima danes večino v kranjskem deželnem zboru. Če je to res, seveda popolnoma razumemo, zakaj hoče dr. Tavčar, naj se vsa poročila natisnejo. Zato dr. Tavčarju gotovo ni krvavelo srce, ko se je udal prelubi mu mladini, ki ga tako ljubi, da bi mu najrajši odvzela vse delo, ki ga ima, in sama zasedla vsa njegova častna mesta; seveda vse le vsled velike, goreče ljubezni do njega, da bi lahko živel tisto prijetno brezdelno življenje, ki ga živi zdaj za slovensko stranko zelo zaslužni prejšnji ljubljanski podžupan dr. vitez Bleiweis pl. Trsteniški.

Poražena liberalna slovenska vojska ne zasluži prav nikakega prizanašanja. Ne zasluži, da vodimo z njo vojsko po salonskih načelih. Zasluži usodo sovražnika, ki se mora uničiti! Velikodušnost je šele na mestu, ko je sovražnik popolnoma uničen, ko prizna, da je ponižan in poražen. Pobita liberalna vojska noče priznati, da je poražena. Pritlikavec si še vedno domišlja, da je velikan in hoče v svoji domišljavosti igrati gigantsko vlogo za vsako ceno.

Naši slovenski liberalci igrajo na Dunaju podlo vlogo narodnih izdajcev. Medtem, ko se bije v naši državi odločen boj med Slovani in Germani za slovansko enakopravnost, izdajalsko in zavratno hvalijo naši liberalci tisto vlado, ki prav nič ne zakriva, da smatra za svojo glavno nalogo, ohraniti nemško premoč. To je pravo narodno izdajalstvo. Stranka, ki dela tako, ne zasluži drugega, kakor brezobziren boj.

Nad kranjskim deželnim predsednikom baronom Schwarzem so se drli liberalci v zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora tako, kakor bi ga hoteli odreti na meh. Še v predzadnji četrtkovni seji kranjskega deželnega zbora mu je pravil dr. Tavčar vpludnosti. Včerajšnji »Narod« se je povedal baronu Schwarzu med drugim sledeče nad vse prijetne stvari: »Schwarz je najslabši vseh deželnih predsednikov«, »Schwarz ni za deželo prav nič dobrega storil, nego ji samo škodoval«, »Schwarzu nedostaje zmoglosti in energije«. Kako so se liberalci nedavno še pridušali, da prekinemo vsako občevarje z njim! In v včerajšnji seji deželnega zbora vojvodine kranjske? Od liberalcev družabno in ne vemo še kako bojkot rani Schwarz sedi na svojem sedežu. Odločni liberalni poslanec Gangl nese nekaj glavarju. Globoko se pokloni, ko stopa mimo sedeža, na katerem sedi kranjski deželni predsednik. Čez nekaj časa zapusti baron Schwarz svoj sedež in se poda med tiste ljudi, ki so še nedavno besneli nad njim: »Morilec!« »Abzug Schwarz!«, med tiste ljudi, med katerimi sedi tisti dr. Oražen, ki mu je molil znano krvavo manšeto pod nos. Zastrmeli smo na galeriji nad pogumom Schwarzovim, da gre v volje žrelo. Pričakovali smo, zdajle se zgodi nekaj groznega. In uprle so se naše oči nanj, ki je bil nedavno še najbolj hud na Schwarz, na dobrega našega znanca, liberalnega gospoda deželnega poslanca Turka, velikega, radikalnega slovenskega graščaka. Zasmejati smo se morali, ko vidimo, da se je Turk izpremenil iz deročega volka v krotko jagnje. Globoko se je namreč Turk poklonil tistemu bar. Schwarzu. Kar videlo se je, kako bi bil Turk srečen, če bi ga bil »morilec«, »nemški baron« osrečil vsaj z enim milostnim pogledom. Ej, smo se zabavali, ko smo gledali izpreobrnjenega Turka. Kako se je zabaval baron Schwarz, ko je videl, kako krivi hrbet pred njim »hudi« Turk,

ne znamo, a moral se je dobro, ker je igral na njegovem obrazu poreden smeh.

Proti liberalcem škodljivcem in onečiščevalcem narodnih svetinj najodločnejši nastop zato, ker nič drugega ne zas užijo! Naj li držimo križem roke in morebiti pustimo nemoteno ostanke pobite liberalne vojske? Nikakor ne! Nobenega prizanašanja ljudem, ki vprizarjajo organizirana telovajstva, organizirane napade na naše ljudi, osobito na vrle naše telovadce. Ostanke pobite liberalne vojske so še vedno tako drzni in nesramni, da se upajo nastopati s kamni in z nožmi proti vrlim našim fantom, proti našim somišljenikom. Zagradec, Vič, Hotedršica, Šmartno itd., itd., vsi ti kraji liberalnih telovajstev zahtevajo: Neizprosno izvajaj naša stranka nasproti premagani liberalni stranki zgodovinsko geslo:

Vae victis!

Dnevne novice.

+ Kranjski deželni zbor bo imel v petek kratko sejo.

+ Ustanovni shod »Jugoslovanske strokovne zveze« se je vršil včeraj zvečer v dvorani S. K. S. Z. Skical ga je po § 2. predlagatelj pravil poslanec dr. Krek. O ustanovnem shodu nove organizacije, ki poda naši delavski organizaciji širšo in modernjšo podlago, še obširneje poročamo. Predsednik odbora novi organizaciji je posl. dr. Ivan Zajec, predsednik nadzorstvu poslanec dr. Janez Ev. Krek.

+ Občni zbor »Kmečke zveze za ljubljansko okolico« bo v nedeljo, dne 3. oktobra t. l., ob 10. uri dopoldne v dvorani S. K. S. Z. v hotelu »Union«. Poročali bodo poslanci dr. Šusteršič, Povše in Dimnik. Na dnevnem redu je potem odborovo poročilo in volitev načelnika in drugih odbornikov. Možje-kmetje, pridite v obilnem številu!

+ Ponesrečeni radikalni dijaški shod opisuje »Rdeči Prapor« tako-le: »Minule dni se je vršil kongres narodno-radikalnega dijaštva. Prirejen je bil popolnoma v okvirju liberalne stranke, tako da se je že na zunaj kazala natura sedanjega radikalizma. Tiste, ki so od narodno-radikalnega gibanja pričakovali notranje preroditve slovenske inteligence in ki so upali, da postavi namesto gluhih src in gnilih značajev novo in krepko generacijo, je shod hudo razočaral. To dijaško gibanje si ni moglo ohraniti samostojnosti in svobode, ker mu je manjkalo ideje vznešenosti nad nivo slovenske inteligence; zaježiti ni moglo — kot kažejo slučaj — klerikalne poplave med dijaštvom, kar dokazuje, da ni vzgajilo iz sebe trdnih značajev. Na drugi strani padajo radikalci v propadajoči liberalizem kot muhe v močnik, kar dokazuje znaten manko intelekta. Sploh danes radikalci po večini niso nič drugega kot sramežljivi liberalci. Če si od svojega vstopa v liberalno stranko obetajo preobrazbo slovenskega življenja, se nahajajo — v najboljšem slučaju — v naivni zmoti. Boljši elementi spoznavajo, da se radikalni »studenček« izliva v liberalno »rečico«, zato so v notranjosti odpadli od radikalizma, četudi so v radikalne matrike še zapisani.«

+ Nečuveno sramoti prevzvišenega knezoškofa včerajšnji »Narod«. Pravi, da naj S. L. S. organizira pretepaški klub, za načelnika temu klubu pa izvoli knezoškofa dr. A. B. Jegliča. — Slovensko ljudstvo, — tako se drznejo psovati propali liberalci tvojega dušnega nadpastirja! Tako piše tista stranka, ki je v naši deželi uvedla sirovost v političnem boju in še danes apeluje vedno na pesti in kameenje. Uprav teroristični napadi na naše pristaje v Šmartnem, na Viču, pri Zagradcu itd., pri katerih sta nož in kamen igrala vodivno vlogo, dokazujejo, da liberalna stranka pri nas živi sploh samo od proststva in organiziranja vseh propalcev. Očividno je, da stranka, ki tako pobalinsko vleče v dnevni boj našega knezoškofa, ne zasluži nič drugega, kakor da se z njo temeljito obračuna v verifikacijskem odseku in v zbornici.

+ Kako možko! »Edinost« se je zopet vsedla na prevzvišeni stol tržaške absolutno-narodne morale in sprlo krepkega tona v slovenskih časnikih zdihuje: »S tako duševno hrano se pita slovensko ljudstvo! To naj bi bilo vzgojevanje ljudstva! Tužna nam majka!« — Ljuba »Edinost«! Kar se tiče nas, podajamo slovenskemu ljudstvu zadosti dobre hrane, saj je to priznal celo — »Narodni delavec«. Nasprotno pa je hrana, ki jo podajajo ljudstvu »Edinosti«, precej pičila; o tem nam pričajo zlasti vedna naznanila v »Edinosti« o narodnih plesih in veselicah. Kar se pa časnikaštva posebič tiče, je stara reč, da »Edinost« sicer res zelo sentimentalno piše, z resnico pa je prav pogostokrat skregana. Mar misli »Edinost«, da je boljše nsljube stvari čisto prikrivati, kakor to ona dela, ko nič ne poroča o naših prireditvah na Tržaškem — k večjem da kdaj postrani ugrizne — ali pa ko ne spiše n. pr. niti vrstice komentarja o skupščini »Dijaškega podpornega društva«, ker se

odide Adela naprej v Liverpool, kjer počaka na Mrs. Risley.

Ko se gospa zbudi, pokliče po hišnem telefonu hišno, enkrat, dvakrat, trikrat, pa čudo, hišina se ni prikazala. Gospa nato pokliče strežnico hotela istega nadstropja. Ta gre pogledat, zakaj Adela ne odgovori, pa vrne se in pove, da je našla njeno sobo prazno in na mizi pismo, naslovljeno na Mme. Risley. Pismo? Ne! Nekaj vrstic, zapisanih v razburjenosti.

»Gospa, odpustite mi! Čutim, da ne morem pustiti tega človeka. Da sem mogla včeraj to obljubiti, vzrok je bilo vaše blago srce. Sedaj mi je skoraj žal, tako se bojim, da po vsem tem ne bo več maral za-me. Vi vidite, da nisem taka, kakor vi mislite, da sem. Jaz nisem dobra. Jaz sem in ostanem taka, kakor on hoče, da sem. To je moja usoda. Zdelo se mi je, da sega po meni ledena smrt, ko sem se zamislila v novo življenje brez njega. Zbogom, gospa! Prosim vas, blagovollite oskrbeti, da se spravijo moje stvari v moj kovčeg, ki naj se izroči za Avrelijo pri hišni oskrb-

nici. Vem, da me ne bote iskali ter me dali zapreti, tudi me ne bote zasledovali, ko pridem po svoje stvari. Ako priložite svojo fotografijo v moj kovčeg, bote še enkrat pokazali svoje lepo srce hvaležni vaši služabnici, ki se ne more več rešiti. Adela.«

Ta podoba, v kateri kaže narava človeška svoje posebne muhe in nepreračunljive gube srca, ima tudi svoj konec: Mrs. Risley je napolnila kovčeg in vani položila tudi v zavitku svojo fotografijo in pet tisočakov frankov. Kdor gospo pozna, jo spozna tudi na tej potezi. Toda kdo bi pa spoznal ovačnico tatu, žensko lopova, ki živi od lopovstva na tem, kar je ona storila? Adela je poslala nazaj pet tisoč frankov pod istim zavitkom. Ta nesebičnost in to v takem blatu, iz katerega bi se bila lahko izklopala, je imela svoj vzrok v očitjanju vesti, ki ji ni dala prenašati zločina, ki ga je storila svoji dobrotnici.

Tukaj je slučaj, da rečemo z Molièrom:

»Zlodja, kod vse se lahko vgnezdí rahločutnosti!«

ne — upa! Noče se zameriti, revica! Tako večkrat naredi in zato naj si svoje moralne lekcije rajši prihrani!

+ Kako daleč zamore človek pasti. V zavednih Selih na Koroškem je vlada razpustila krajni šolski svet, ker je zahteval, da se mora z njim slovensko uradovati. Slovenci so napravili silajen protestni shod. Neka prodana renegatska duša pa piše o tem v »Štajercu« takole: »Veliko frsmlingo smo imeli; veliko so govorili, a pa resnice prav mav. Brejc, Grafenauer, Gregicov Honsi in njih še več dobro so znali hujskati nas. Ja pa baram vas: kako pa je bilo, da je biv sevsč šolski svet izpojen? Vam vsem je znano, kako so nas možji šolskega sveta poučevali, da nam ni treba našo mladino v šolo pošiljati, kar smo jih tudi ubogali. Šolski svet pa je moral napraviti gvišno še več; od tega nam pa mi'ar 'ej ne vemo, to nam sevsč hospudje tudi pravice ne povejo. Če bi nič ne bili krivega napravili, bi jih tudi ulada spodti ne mogva. Ta bo ja najboljši vedela, kaj je prav in kaj neprav. Mi pa boga hvalimo, da nas niso zavolj tega šolskega štrajka štrafali. Kaj pa vi gospodari napravite z hlapcam, če vam ne uboga? Napreje ga napeste! Vi bi se tudi lepo zahvalili, če bi becirk potem spoznal, da ga morete še zanaprej ohraniti. Ravno taku je tudi z našim šolskam svetam. Nagovorili so vas vse — jez roke nism vzignil — da morete rekurs zoper vlado napraviti! Prav je! Če bi šolski svet nič krivega ne bil napravil, bi ga vlada tudi kaznovati ne mogla. Tako ima pa vlada gvišno prav; ona ne bo sama sebe zasodila. Vidite! Procesu gvinjali ne bomo. Plačati bomo mogli! Kdo od nas pa bo pri tem kaj zaslužu? Brejc, ki bo proces peljal — saj šimj mu je dal oblast, mu se je pošribal, da rekurs napravi. Veste zdaj, zakaj je Brejc v Sele prišu? Da kaj zasluži! Kdo pa bo proces plačal? Gemajnda! Kdo pa je to? To je vsaki, kdor gemajndeumlog plačuje. To pa še cela gemajnda plačevala ne bo, ampak samo ti, ki se k sevsčej šoli slišijo, ti k cerkvi otroke v šolo pošiljajo, to so posestniki pri cerkvi, na Ravni in v Šajdi. Posestnikom z vrhnega kota za šolo plačevati čisto nič ni treba, pa tudi pri šoli govoriti nič nimajo! Zdaj pa pogledite, kdo od Selanov je govoril? Samo Mličič, ta ki mu plačati ni treba! Če bomo plačati morali, se imamo njemu zahvaliti. Zakaj bi pa mi trape imeli? Seveda, nas hočejo neumne imeti, da nas lažje stržjejo ti h'spudi! Kaj pa Močič, pa Bertič imata pri naši šoli! Ar 'ej n'č! Ta dva v borovško gemajndo spadata. Ali sta samo na tepenje v Sele prišla? Drugikrat jim kratko rečite — adijo! Zakej nam pa gospodje nič niso povedali, koliko da proces bo koštal? Da bi se nam ne oči odprle! Ko pa so gospodje sami med seboj bili, tedaj so pa dobro vedeli, kaj bo to koštalo: »Če zgubimo kakih 5000 kron! Zdaj pa porajajte, več ko 60 nas ni, ki k sevsčej šoli slišimo, koliko bo na enega spadlo! Majhni posestniki bodo 5—6, večji pa še po več kron gemajndeumloga na leto, več za pločati imeli. Pa zlo špot se mi zdi, da mladi učitelj pri frsmlingi so tudi roko vzdignili, na mesto da nas malo poučijo. A pa saj vemo zakaj ti vsi tako vkup tiščijo! Zdaj pa še nekaj! Odkod pa ima gemajnda pravico, kakor se sploh govori, za Brejca 50 rajniš na stran diti? Kaj pa je Brejc za nas po pravu? Še nikoli ni bilo kaj slišati. Ali ste mu kot v Sele plačali? Tako se znašim denarjem dela! Šribati in brati zna malo kdo od nas. S trapami se pač lahko dela kar hoče. Vidite kako bi bila za nas potrebna 'na šola. Mi jo potrebujemo bolj kakor naše oči v glavi; pa ne take, kakoršne te kranjski hospodi hočejo, da naši otroci večji trapi vn grejo, kakor so notri šli. Na dobra šuva, kakoršna je Šmarjenska! To bi bila prava za nas! Pomagati si moramo sami, pa ne delati, kar nas v farovžu poučujejo. Bi mogli h'spud postati fajmošter, če bi ne nemško znali? Če nemška špraha jim ne škoduje ampak naca, tudi nam in našim otrokom ne bo škodovala, da bi malo nemško znali. Po vsem svetu se moremo potem zmeniti. Na Kranščem tako nič ni za dobiti. Mi pa tud; Kranjci nismo, mi smo Korošci, to ostanemo. Pogledite če fajmošter in maže med nami kaj skrivnega za povedati si imata, jo kaj po nemščem zasekati, mi smo pa trepi. Ali veste zakaj vam je Grafenauer naročil »Štajerca« ne »brati? Ker »Štajerc« resnico govori, te hospoda pa se resnice bojijo. Enkrat sem bil jaz tudi tak cepc, da sem samo to verjel, kar sem po farovžah slišal, a »Štajerc« mi je odprl oči in me učil spoznati, kam ti možaki nas vlečejo. — Ubogo ljudstvo, kako te nemčurji poživnjujejo!

+ S. D. Z. V soboto, dne 25. septembra se je ustanovil v Sv. Križu pri Kostanjevici pododbor S. D. Z. za krški okraj. V odbor so bili izvoljeni: tehnik Fran Ruel, predsednik; filozof Fran Omerza, tajnik; medicinar Fran Gerlovič, blagajnik in knjižničar. Ta sestanek ni bil nikaka javna manifestacija, ampak vršil se je v znamenju resnega dela. Govorilo se je mnogo o tem, kako razširiti in izpopolniti

tudi v naši pozabljeni Dolenjski organizacijo in navajati ljudi do boljše izobrazbe, med dijaštvom pa vzgajati dobrega narščaja, ki bo neustrašeno deloval med ljudstvom na podlagi katoliških načel po našem geslu: »Z Bogom za narod, za blagor ljudstva!«

+ Po pomoti smo zadnjič poročali, da je bil na zborovanju »Dijaškega podpornega društva« v Pazinu, ko se je o salezijancih sklepalo, navzoč tudi dr. Červar in protiven sklep, da salezijanci prevzame konvikt. To pa ne odgovarja dejanskemu položaju, marveč dr. Červar: 1. na shodu sploh ni bil in 2. tudi ni podpisal protesta zoper osnivanje salezijanskega zavoda.

— Tolovajski napad na Orle. Ko so se v nedeljo zvečer ob sedmi uri vračali krški Orli od velikega tabora mladeničev v Zagradcu, so jih napadli v Marinčivasi na prav infernalen način najhujskani fantje. Metali so nanje kamenje, debelo kot otroška glava, in kole, in so ranili dva izmed njih, enega celo tako nevarno, da bo težko okrevati. Med napadalci smo videli poleg znanih pretepačev tudi nekaj mož, ki so prežali na vračajoče se Orle z dva dva do tri metre dolgimi koli in celo neko ženšče je večalo: »Čuk, čuk, čemu vas je treba?« ter se zaganjalo proti Orlom. Storičilec je oblast že za petami in dobili bodo vsi zaslužen kazni, ki gotovo ne bo premehka! To je že tretji slučaj takega napada, seveda vedno od ene in iste strani. Kako to? Hujška jih znani nekdo, zaradi katerega bodo zdaj ubogi fantje sedeli. Ta sirovost bo odprla ljudem oči!

— Nečuvana liberalna neotesanost. V nedeljo zvečer so se mirno vračali Orli iz Hotedršice proti domu. Strma pot jih pripelje na široko cesto, po kateri se je žalostno pomikala logaška liberalna gospoda. Ko zagleda ta neotesana družba Orle, prične jih psovati z imenom, katerega ne navajamo tu radi dostojnosti. Priprosti kmečki fantje-Orli so to družbo, akoravno ji je načeloval zagrizeni liberallec sodni svetnik g. dr. Kraut z adjunktom g. Prevcom, spodobno poučili in povedali, kako se imajo v prihodnje obnašati. Odgovorna temu škandalu smatramo g. dr. Krauta in g. Prevca, ki sta bila voditelja tej družbi.

— Iz šolske službe. Deželni šolski svet je odobril nastavitve sledečih radosolk: Marije Cerar v Spodnji Šiški; Zlate Levstik pri Sv. Petru pri Ljubljani, Frančiške Labernik v Cerkljah in Melanije Fajdiga v Kranju. — Dosedanja suplentinja Antonija Stamcar je postala začasna učiteljica na enorazrednici v Oneku. Na mesto obolele učiteljice Marije Justin-Puppis je kot suplentinja nastavljen v Trnju Felicita Poljšak. Obolelo učiteljico Evgenijo Lapajne v Senožečah nadomešča izprašana učiteljska kandidatinja Ana Prudič. Vsled bolehnosti imata dopust tudi učiteljici Helena Repovš v Križah pri Trzinu in Albina Kocijančič v Bušci vasi; prvo nadomešča Marija Piškur, drugo pa Marija Bulec.

— Glasbena šola v Kranju. Glasbena Matica v Ljubljani bo ustanovila v Kranju podružnico. Vršil se je dne 21. septembra zvečer v ta namen sestanek v gimnazijski telovadnici. Z lepim govorom o pomenu glasbene šole je vse navzoče navdušil gospod profesor Anton Stritof iz Ljubljane. Povdarjal je, da mora šola stati popolnoma nad strankami. Člane kuratorija, ki bo vodil šolo, bo imenovalo osrednje vodstvo »Glasbene Matic«, razen dveh, katera bo imenoval kranjski mestni zastop kot posebni podpornik šole. Oglasilo se je že 192 podpornih članov, ki bodo plačevali po 60 vinarjev na mesec. Šola bo za gimnazijske dijakke ter učence in učenke ljudskih šol prav koristna. Učili se bodo proti plačevanju male učnine igrati na gosli in glasovir ter glasbene teorije in petja. Razpisano je mesto učitelja godbe, nekaj predmetov bodo začasno podučevali drugi gospodje. Pouk se bo vršil deloma v gimnazijskem in ljudskošolskem posloju, in deloma v neki najeti sobi. Kompromisna lista za kuratorij se je vsprejela brez ugovora tako-le: Ignac Fajdiga, c. kr. gimnazijski ravnatelj, predsednik; Anton Koblar, dekan, podpredsednik; Josip Majdič, trgovec, blagajnik; Ivan Masten, c. kr. gimnazijski profesor, tajnik; Adolf Rohman, c. kr. okrajni tajnik, nadzornik šole; dr. Simon Dolár, Ivan Kummer in Rajko Marenčič, odborniki.

— Zavrtni umor na cesti Toblach-Ampezzo. Na cesti, ki vodi iz Toblacha v dolino Ampezzo, je bil včeraj iz zasede ustreljen in oropan 25-letni trgovec z živino, Feitl iz Toblacha.

— Bob v Kamniški Bistrici. K zaključku letošnje turistične sezone priredi »Slovensko planinsko društvo« v nedeljo, 3. oktobra društven izlet v Kamniško Bistrico, kjer bode za goste pripravljen »bob«. — Vršila se bode prava planinska veselica. Pred veselico bo zjutraj ob 10. uri v kapelici služba božja. Priporočamo, da se gre v soboto z večernim vlakom ter prenoči v Bistrici; dovolj časa imajo pa na razpolago tudi dotični, ki odpotujejo v

nedeljo z jutranjim vlakom, ker dospejo vže pred 12. uro k izviru. Povratek iz Bistrice med 4. in 5. uro popoldne v Kamnik ter z drugim večernim vlakom v Ljubljano. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

— Novice iz Trate. Na Trati v poljanski dolini otvorila se je čipkarska šola, v kateri se bodo tukajšnje čipkarice učile izdelovati lepe in umetne čipke. Šola bo od članic čipkaric kupovala čipke dražje, prodajala sukanec boljše in cenejši, kot naši trgovci s čipkami. Vzorce bo dajala šola vsem brezplačno, ob slučaju kake bolne čipkarice pa še primerno podporo v denarju. Torej vse v veliko korist čipkaricam in napredku cele občine, oziroma cele poljanske doline. Vse te dobrate pa so nekaterim tukajšnjim naprednim trgovcem s čipkami silno zasmrdele; to pa radi tega, ker ti ljudje dobro vedo, da čipkaricam te ugodnosti dati ne morejo. Ti ljudje vselej prej vedo, kaj je njihov dobiček, nego pa korist občine, da bi ob občinskih volitvah obljubljeno nebroj naprednih naprav za občino, da s tem slepijo volivce. Če pa se v občini ustanovi kaka koristna naprava, takrat pa vzkipi cel napredni »generalštab«, in neopravičeno zabavljajo.

— Slovensko kat. bralno in izobraževalno društvo na Trati priredi 14. novembra krasno novo igro »Fernando, strah Asturije«. Društvena knjižnica broji 218, po vsebini lepih, zabavnih in poučnih knjig. Člani, pridno segajte po njih, zlasti v prihodnjih zimskih večerih! Zeleti je, da se vpiše v društvo še mnogo novih članov. Nekateri mladeniči se sramujejo pristopiti k društvu, katero nudi izobrazbe v berilu in s predavanji. Nasprotno pa se ne sramujejo mnogokrat po cele noči po vaseh kričati in motiti nočni mir počitka potrebnim prebivalcem. Hvale vreden je čin tukajšnje c. kr. žandarmerije, da je že parkrat proti takim motilcem nočnega miru nastopila. Fantje, olik! to vam bo v čast in veliko korist. Ob zadnjem občnem zboru kat. slov. bralnega in izobraževalnega društva se je osnoval iz članov mladeničev »mladeniški odsek«, tudi za žensktvo se zasnjuje dekliški oziroma ženski odsek. Člani se vpisujejo v društvo na Trati h. št. 10 ali pa tudi pri vsakem posameznem članu društvenega odbora.

— Sliko slikarja Fr. Klemenčiča »Jezus z učencema potujočima v Emavs«, ki je nekaj časa razstavljena v izložbi »Katoliške Bukvarne«, je kupil presvetli gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

— Ustavljen kamniški vlak. 28. t. m. se je kamniškemu vlaku, ki se iz Ljubljane ob 2. popoldne odpelje, pripetila »nezgoda«. Blizu Ježice se namreč ustavi, sprevodniki in potniki pa preplašeni izstopijo. Kmalu se je cela stvar pojasnila. Na progo se je namreč vlegel neznanec in prisilil vlak, da se ustavi. Ni še pojasnjeno, ali je bil pijan ali življenja sit ali pa oboje. Če se je mislil končati, si je pač izbral najbolj nesigurno sredstvo za usmrčenje, kajti kamniški vlak je prepočasen, da bi pravočasno ne opazil takih kandidatov.

— Zagrebški veleizdajniški proces. V soboto, 25. septembra po noči ob 11. uri je zaključil predsednik Tarabochia glavno razpravo veleizdajniškega procesa. Celih sedem mesecev je trpela razprava; bilo je 150 razpravnih dni. — Četudi je že glavna razprava končana, bo izrečena sodba bržkone šele v drugi polovici oktobra, ker se mora pred sodbo še vsa zbrana sodna snov pregledati. Sodi se, da bo sodni dvor ugodil predlogu državnega pravdnika Accurtija in bo tudi izrekel predlaganih pet smrtnih obsodb. Bržkone pa bo cesar na smrt obsodene pomilostil.

— Poštne vesti. Za poštne nadkontrolorje so imenovani poštni kontrolorji Anton Stok, Aristid Bracchetti, Gregor Bartol, Ivan Zandegiacomo ter poštni oskrbnik Alfons Schlechter v Kopru.

— Smrtna kosa. V Gorici je umrl gospod Anton Komel, finančni respicijent v pokouju, star 64 let. — Istotam je umrl grof Anton Attems, vpokojeni namestništevni svetnik itd., star 90 let. Pokojni je oče g. grofa H. Attems, dvornega svetnika v Gorici.

— Hrvaško gledališče na Reki. Na Reki se je ustanovilo društvo, katerega naloga bo ustanoviti na Reki hrvaško gledališče.

— Umrla je v Trstu ga. Josipina vdova Pertot.

— Čuke imenuje kamniški postajenačelnik g. Repar Orle. Dozda smo mislili, da mora c. kr. uradnik biti tudi v zasebnem življenju nekoliko rezerviran. Tudi mu ni prav, da g. kamniški župnik popravlja cerkev, češ, to »ubogi kmet iz svojih žuljev plačuje«. G. postajenačelnik naj bi se bolj za lokomotive in vagone brigal — kulturni problemi mu ne gredo dobro...

— Vič-Glince. Z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo. Tega lepega, krščanskega nasveta poslužilo se je prvo ljubljansko konsumno društvo ob otvoritvi prodajalne svoje prve podružnice na Glincah. Pred otvoritvijo so se zbrali člani pri sv. maši, preskrbeli so, da se je blagoslovila hiša prodajalne in prvi skupiček 10 K

so darovali za cerkev svojega patrona sv. Antona. Podjetje, ki se začne z Bogom, podjetje, katero vodijo vestni, odločni katoličani, mora vspevati, mora pridobivati vedno več članov in zaupanja. Tam pa, kjer člani nasprotujejo Bogu, in kjer vrhu tega imajo prodajalko, gospodično, ki svojemu otroku ne privoščil milosti sv. Krsta, v taki prodajalni se blagoslova in uspeha najbrž ne more pričakovati. Kakor so pred otvoritvijo našega konsuma gotovi ljudje nagajali, tako še ne morejo skriti svoje zavisti tudi sedaj, ko že deluje. Včeraj so poslali v konsumno prodajalno otroke brez knjižic, brez legitimacij, misleč, da se bo prodajalka dala speljati na led, da jo bodo potem naznanili, da oddaja blago nečlanom. In to so prijatelji delavstva! Sram jih bodi!

— Roparski umor policijsko nadzorovane ženske. V nedeljo popoldne so našli v Trstu zadavljeno v svojem stanovanju 42-letno vdovo Marijo Matias, ki se je tekom 18 let po smrti svojega moža udala lahkomišelnemu življenju. Morilec je uropal svoji žrtvi malenkostne »dragocenosti« in bržkone tudi malo vsoto denarja. Zadnjikrat so videli umorjeno vdovo, ko se je prejšnjo noč vrnila domov z nekim mladim, boljše oblečenim možkim. Umorjenka, ki je bila udana tudi pijači, je imela med svojimi tovarišicami ime »vdova«. O morilcu ni sledu. Vdova je bila pod policijskim npravnstvenim nadzorstvom.

— Semen v Horjulju. Drugi semen v Horjulju se vrši dne 5. oktobra, v torek po Rožensvski nedelji. Opozarjamo na ta semenj še sedaj, zlasti z ozirom na to, da je bil že prvi jako dobro obiskan, da se je prignalo lepo število konj, zlasti pa goveje živine in z ozirom na to, da se je letos pridelalo v horjuljski dolini precej manj sena kakor druga leta, vsled česar bo gotovo drugi semenj še veliko boljše obiskan.

— Igranje v ogrski razredni loteriji je prepovedano. S 1. majnikom leta 1897. se je uvedla na Ogrskem takozvana »ogrska razredna loterija«. Igranje v tej razredni loteriji je v Avstriji prepovedano, kakor sploh vsako igranje v inozemskih kakorkoli urejenih loterijah. Tako oni, ki prodaja srečke ogrske razredne loterije, kakor oni, ki si take srečke nabavi, da, celo oni, ki jih samo obdrži, ako so se mu doposlane, se okrivijo dohodarstvene prikratbe. Ravno tako vsebuje razglaševanje in priporočanje takih srečk, ako se vrši potom tiska ali pa na kak drug način javno, dalje objavljanje izžrebnih listov te loterije težak dohodarstven prestopok. Ker poklicana oblastva vedno in vedno opažajo, da poskušajo ogrski kolektanti z vsemi sredstvi spravljati srečke ogrske razredne loterije v tostranske dežele, in da se ne strašijo v izogib zaplembam pošiljatev posluževati se celo zavitkov z napačnimi napisi, tedaj se občinstvo ne more dovolj svariti pred nakupom takih srečk. Zaplemba srečk in morebitnih dobitkov ter občutljive denarne kazni so žalostne posledice protipostavne nabave takih srečk. Zatorej ne naročajte srečk ogrske razredne loterije, če so se vam pa doposlane brez naročitve, uničite jih ali pa izročite jih finančnemu oblastvu!

— Avtomobil g. Osvaldella v Trstu je povozil 75-letno kmetico Uršulo Hreščak iz Sanadola na Kranjskem.

— Volitve v pridobinsko komisijo. Iz ljubljanske okolice pišejo: Ker so bile volitve za IV. razred pridobinske komisije izvršene, sta bila dne 28. t. m. Josip Suštaršič, župan v Medvodah in Josip Arhar, mizar, Vižmarje, izvoljena za člana; Avšič Fr., Zavogljje in Drašlar Ivan, Borovnica, pa za namestnika.

— Za mostninarja v Krškem je imenovan Gregor Kokalj, rečni mojster.

— Kolo ukradeno. Dne 22. t. m. je bilo lesnemu trgovcu Jožefu Zupanu v Dovjem ukradeno kolo Puchlove tovarne. Kolo je prostega teka, velike prestave, črno pleskano in ima pokvarjen zvonec ter je vredno 200 K. Tatvine sumljiv je nek okoli 30 let star tujec, ki je pravil, da je tenorist in da potuje proti Trstu. Osumljenec govori laško in nekoliko nemško. Svari se pred nakupom.

— Konja ukradel je dne 18. t. m. nek neznanec posestniku Petru Panjanu v Kvasici pri Črnomlju. Ker so tata takoj zasledovali, je konja popustil in zbežal.

— Dva cerkvena nabiralnika sta bila dne 24. t. m. ukradena v župni cerkvi v Moravčah, v katerih je bilo okoli 12 K denarja. Nabiralnika sama pa sta vredna 10 K. Orožništvo je enega osumljenca aretovalo, drugega pa še zasleduje.

— Shod jugoslovanskih lekarnarjev sklicujejo srbski lekarnarji v Beograd.

— 20. septembra so vihrale v Kamniku cele tri zastave, in sicer pri županu dr. Krautu, na malem gradu in nad čitalnico. Žalovale so nad liberalno kamniško mizerijo. Pravo žalovanje pa se je začelo šele na večer v gostilniških prostorih čitalnice, pri katerem je baje dr. Kraut igral resnično žalostno vlogo. Drugo jutro pa je zopet najbolj žaloval župan Kraut, ker njegova polovica ni bila z njegovim ponočnim »žalovanjem« nič kaj posebno zadovoljna.

— Liberalni občani so volili v občinski odbor kamniški na Spodnjem Štajerskem dobro znanega sodnika dr. Peitlerja. Vprašal bi jih, zakaj so ga volili, saj so vedeli, da bo itak prestavljen? Najbrže zato, ker je najbolj znal skrbeti in agitirati za obilni obisk »pri Petru«, kamor so slavni kamniški liberalni uradniki vedno hodili v petek jest telečjo glavo, najboljši simbol liberalne inteligentnosti...

— Konferenca Sodalitatis za novomeško dekanijo bo v ponedeljek, 4. oktobra v Šempetru. Začetek ob pol 11. uri.

— Eden prvih liberalnih agitatorjev v Kamniku je gospod finančni komisar Spindler. Silno se peha za propadajoči liberalizem. Vprašamo slavno finančno direkcijo v Ljubljani, jeli dovoljeno, da finančni komisar med uradnimi urami v kavarni sedi in v urad hodi šele ob pol petih popoldan, zjutraj pa nikdar pred deseto?

— S »pariškimi večeri« se zabava nekaj »izvoljencev« inteligence v Kamniku. Res liberalni »napredki«!

— Nova cerkev v Šiški. Kakor znano, se je pred časom sklenilo, da se zida v Šiški nova cerkev, župnišče in pokopališče. Stavba se bo kmalu začela zidati.

Umrli je v Badnu pri Dunaju kapelnik Anton Forka vsled neke želočodne bolezni. Bil je več let kapelnik godbe 17. pešpolka.

Dr. Cookova fotografija severnega tečaja ponarejena? Nek londonski list priobčjuje vest, v kateri se dolži dr. Cooka, da njegova fotografija severnega tečaja ni resnična. Fotografijo je v resnici izvršil nek član Pearyjeve ekspedicije l. 1901. na potovanju v arktičnih pokrajinah.

ZNIZANJE VOJNEGA PRORAČUNA NEMOGOČE?

Dunaj, 29. septembra. »Fremdenblatt« poroča, da vesti o znižanju proračuna za vojsko niso resnične. Vojni budget za l. 1910. se je stalno določil 18. t. m. v skupnem ministrskem svetu. Sprememba vojnega budgeta se more tem manj izvršiti, ker je na Ogrskem nastopila kabinetska kriza v zadnjem stadiju. K temu je treba pripomniti, da so zahteve za vojsko narasle vsled izdatkov za aneksijo Bosne in Hercegovine. Izdatki so se vršili svoječasno sporazumno z obema vladama, ki ste dali tudi primerne predujeme. Črtarje teh postavkov iz vojnega proračuna bo torej nemogoče.

GENERALNI ŠTRAJK V TRIDENTU KONČAN.

Trident, 28. septembra. Generalni štrajk, ki ga je uprizorila socialistična stranka zaradi izgona urednika Mussolina, se je po 24 urah mirno končal. Izgredov ni bilo; mesto je popolnoma mirno.

Ljubljanske novice.

lj Izredni občni zbor »Glasbene Matice« je včeraj razpravljal o vlogi na kranjski deželni zbor v zadevi preuredbe »Glasbene Matice« v konservatorij. Predsednik »Glasbene Matice« g. profesor Štritoj bi v svojem nagovoru povdarjal, da se je že dolgo gojila želja razširiti zavod v vseh štirih delih: kot glasbeno literarni zavod, kot šolski zavod in koncertni zavod in glasbeno knjižnico. Tudi skladateljem je treba preskrbeti nagrade. S preuredbo »Glasbene Matice« v konservatorij bi se Slovincem odprl nov vir dohodkov. Zato seve potrebuje »Glasbena Matica« več podpor. Gospod predsednik je dejal, da je bil pri voditeljih slovenskih strank, katerim je povdarjal, da če hoče »Glasbena Matica« kot šola in koncertni zavod uspevati, mora biti popolnoma nad strankami in da ne gre, da bi se mi v to razburkano morje podali. Na leto bi »Glasbena Matica« za preuredbo potrebovala več okoli 20.630 K. Predsednik je predlagal, naj občni zbor sklene: »Glasbena Matica« v Ljubljani se po sklepu občnega zbora z dne 28. septembra 1909 obrača do visokega deželnega zbora z nastopno prošnjo: »Visoki deželni zbor skleni: V Ljubljani je čim prej ustanoviti deželni glasbeni zavod, ki naj se polagoma in po potrebi razširi v popolni konservatorij. Podlaga mu bodi šola »Glasbene Matice« in orglarska šola »Cecilijanskega društva«, ki se združita in v svojem pouku do konservatorijske višine dvigneta. 2. Deželni odbor se pooblašča, da stopi v tozadevni dogovor z obema društvoma, z »Glasbeno Matico« in s »Cecilijanskim društvom«. 3. Dogovori naj se sučejo v tem okviru: a) Obe društvi, »Glasbena Matica« in »Cecilijansko društvo« ostaneta še nadalje društvi z dosedanjimi svojimi delokrogom ter sta izključno lastnici vsega svojega premoženja in nepremičnega premoženja. b) Dohodki obeh društev se uporabljajo še nadalje v dosedanje svrhe; za pokritje primanjkljajev v deželni glasbeni zavod s konservatorijsko višino razširjene šole »Glasbene Matice« in orglarske šole »Cecilijanskega društva« pa skrbi deželni odbor bodisi iz deželnega premoženja, bodisi da izposluje primerno zvišano državno ali drugotno prispevanje.

c) Vodstvo in uprava konservatorija se podredi stalnemu kuratoriju, v katerega imenujejo svoje zastopnike vsi oni fakulteti, ki dejansko vzdržujejo konservatorij, to so: obe imenovani društvi po svojih odborih, država, dežela, stolno mesto Ljubljana in kdorkoli bi še izdatno in trajno prispeval k vzdrževanju podjetja. Število članov kuratorija se primerno po višini prispevkov repartira med vzdrževalce. d) Konservatorij se opremi s kar možno popolno glasbeno knjižnico, ki bi omogočala popolnjevanje glasbenih študij. e) Ker je neizogibno potrebno, da konservatorijski učenci v popolnitev svojih študij tudi mnogo koncertnih izvajanj slišijo, v Ljubljani kot malem mestu pa takih koncertov ni v dovoljni množini, zato naj se koncertno delovanje »Glasbene Matice« razširi in kot integrirajoč del konservatorija z njim združi. To razširjenje naj se izvrši na ta način, da se poleg pomnoženih koncertov pevskega zbora »Glasbene Matice« omogoči kar možno mnogo koncertov tujih umetnikov in da se tudi »Slovensko Filharmonijo« v primeren stik spravi s koncertnim oddelkom konservatorija. f) Delovanje konservatorija kot šole in koncertne oddelka mora stati izven vsake politike. g) Ako bi se kdaj izkazalo, da je vzdrževanje konservatorija in z njim združenega koncertnega zavoda v nameravani obliki nemogoče, postavi se društvo »Glasbena Matica« in »Cecilijansko društvo« v sedanje stanje. — Gosp. koncertni vodja Hubad je izjavljal, da je popolnoma korektno, ako se taka vloga vloži, kako se bo stvar končno razvila, bo itak stvar poznejših dogovorov in šele potem bo misliti na izpremembo pravil. Če se zahtevane naloge izvrše v desetih ali dvajsetih letih, smo lahko ponosni. Predlog odbora, katerega omenjamo zgoraj in katerega je obširno utemeljeval predsednik profesor Štritoj, je bil brez nadaljne debate sprejet soglasno.

lj Dar »S. K. S. Z.« Povodom prerano umrle soproge je daroval gosp. Franc Zorec, trgovec na sv. Petra cesti »Slovenski krščanski socialni zvezi« 10 K, in ženskemu oddelku »Sl. kršč.-soc. zveze« 10 K za društvene namene. Za ta blagi dar naj mu bude najpriznanejša zahvala!

lj Stavba g. Alojzija Zajca na šišenskem razgledu zelo napreduje. Pretekli teden so začeli zidati že prvo nadstropje. V ugodnem vremenu bo stavba že v sredi oktobra pod streho. Vodovod je že napeljan in pot od glavne ceste urejena. Stavba bo lep kras Šiške.

lj Seja odbora »Ljubljane« je danes zvečer.

lj Poročil se je danes c. kr. policijski agent pri deželni vlad g. Josip Durn z gospodično Terezijo Korošec.

lj Novo veteransko društvo se snuje v Ljubljani.

lj Nesreča. Danes zjutraj so se na Dunajski cesti splašili konji hlapcu gosp. Andreja Mejača iz Komende, ko je peljal vino. Hlapec je pri tem prišel pod voz ter si zlomil nogo. Poškodovanca so prepeljali v deželno bolnišnico, konji in voz pa so v varstvu.

lj V Ameriko se je včeraj z južnega kolodvora odpeljalo 49 Macedoncev in 103 Slovenci, nazaj so prišli pa 4 Hrvati. Na Dunaj je odšlo 25 Kočvarjev koštanj peč.

lj Kinematografi v Ljubljani. »Ideal« v hotelu »Pri Maliču« ima od 29. septembra d ol. oktobra sledeči spored: 1. Sin oskrbnika. (Drama.) — 2. Predor Soitschberg. (Po naravi.) — 3. Rosseth. (Drama.) Umetniška projekcija.) — 4. Izvanredno potovanje. (Komično.) — »Pathe« na Dunajski cesti predstavlja od 29. septembra do 1. oktobra sledeče: 1. Razstava otrok. (Krasna, po naravi povzeta projekcija.) — 2. Nadležni sosed. (Komično.) — 3. Ribji lov z dinamitom pri otokih Salamo. (Interesantna, po naravi povzeta projekcija.) — 4. Francoski kralj Ludovik XI. (Zgodovinska drama.) — 5. Mi boš že plačal! (Komično.)

lj Umrli je strojevodja drž. železnice v poklju Vincenc Jerše.

lj Izgubila je zasebnica gospa Jožefa Melinova zlato brožo z briljantom. Čevljarjeva žena gospa Jožefa Tavčarjeva je našla črn dežnik.

Štajerske novice.

š Jezikovni boj na Štajerskem. Nemško-nacionalna uradništvo še ni nikdar nosilo med nami tako pokoncu glave, kakor ravno v sedanjih čri pod vladjo »nepriistranskega« Hochenburgerja. Saj dobro vé, da se mu ne skrivi niti las, pa naj še tako krivično, protipostavno in nasilno postopa napram Slovincem. Saj jih štiti njihov somišljenik minister Hochenburger. Dokazov za to imamo več kot dovolj. Zadnji čas se je odigral košček jezikov-

nega boja pri sodnji v Marnbergu, ki jasno kaže, kam privede uradnika njegova nemško-nacionalnost. — Marsikdo se še spominja, kako je nastopil v Marnbergu letošnjo pomlad sodnik Gränitz proti nadučitelju Hrenu na družbini šoli na Muti, ker se je branil sprejeti nemško vabilo ter zahteval slovenskega. Orožnik in sodniški sluga sta ga vzela namreč med pokom iz razreda ter ga odgnala k sodišču, kakor je zahteval Gränitz. Takrat se je mnogo pisalo o tem ter se je ponovno omenjalo tudi v državnem zboru, kjer sta se stavili dve interpelaciji o tej nezaslišani zadevi. Pa kaj se zmeni za vse grožnje nemško-nacionalni sodnik. On vé, kdo je njegov gospod: Hochenburger. Tega se je dobro zavedal tudi sodnik Gränitz, ki je koj nato pritisnil z vso strogostjo na »upornega« nadučitelja. Dal ga je rubiti zaradi globe 40 K. Ker nadučitelj ni hotel plačati na nemški ukaz globe, mu je vzel eksekutor kolo. Pripomniti je, da kaznovanec ni dobil preje nobenega plačilnega naloga v roke, četudi so se mu baje dostavljali. — Proti temu sklepu in rubeži se je napravil priziv na okrožno sodnijo v Mariboru. Okrožno sodišče je prizivu docela ugodilo ter pripoznalo, da je Gränitz ravnal nepostavno in prenapljeno. S tem pa sodnik Gränitz ni bil zadovoljen, temveč se je pritožil na najvišje sodišče na Dunaj. No, pa tudi tam poznajo še nekaj postav, ter so njegov revizijski rekurz za vrnil. Tako je Gränitz dobil od najvišje instance »priznanje«, da ni postopal postavno. — Gränitz pa nikakor ne kaže tolike vnetosti, da bi krivico poravnal, kakor jo je kazal, ko jo je delal. Nepostavno zarubljenega kolesa še sedaj ni vrnil, dasi bode že dva tedna, odkar se je razsodba najvišje instance interesu dostavila. — Zadeva glede globe same še ni docela rešena. Tudi o tem bomo svoj čas poročali. — Dolžnost vsakega zavednega Slovence je, da se povsod poslužuje svojega jezika in da zlasti ljudstvo poučuje o tem. S tem bomo storili sami najprej konec krivicam, katere se nam godé. Naši poslanci pa naj ponovno in odločno zahtevajo na pristojnem mestu, da izginejo med našim ljudstvom čim prej razni Gränitz!

š Prestopilo je v Ptuj v zadnjih štirinajstih dneh sedem ljudi k protestantovski cerkvi.

š Oče in sin požigalca. Pred mariborskim porotnim sodiščem sta se zagovarjala pretekle dni 69-letni kočar Štefan Doberšek in njegov 23-letni sin France iz Varoša zaradi požiga. Letošnjo pomlad se je hotel sin izseliti v Ameriko ter je zahteval od očeta 400 K za potnino. Ker pa ta ni imel denarja, ga je nagovarjal sin, naj zažge kočo, ki je bila pri graški zavarovalnici zavarovana za 1000 K. Na ponovno sinovo prigovarjanje je Štefan Doberšek res letos 2. avgusta zažgal kočo. Škoda se je od zavarovalnice cenila na 718 K 70 vin. Ta vsota bi se tudi izplačala, da ni prišlo na dan, da sta Doberška sama zažgala kočo. Obsojena sta bila zaradi sleparstva: Štefan Doberšek na pet, sin pa na 10 mesecev težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

BIENERTH HOČE DEMISIJONIRATI?

Dunaj, 29. septembra. V visokih vladnih krogih se baje govori, da bo Bienenrth v kratkem demisionirati in da prevzame ministrsko predsedstvo dr. Weiskirchner. Z Bienenrthom gre tudi Stürgkh. Bilinski menda ostane, kar je v veliko tolažbo našim liberalcem. Če je le res!

BURNA SEJA ŠTAJERSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Gradec, 29. septembra. Današnja seja štajerskega deželnega zbora je bila jako zanimiva. Prišlo je do burnih debat. Dr. Korošec je najprej slovenski govoril in je jako obširno utemeljeval predlog za splošno, direktno, tajno volivno pravico za štajerski deželni zbor. Dr. Kukovec je med govorom napadal poslance »Kmečke zveze«. Dr. Korošec je dr. Kukovca odločno zavrnil in mu jako gorkih naštel. Slovenski poslanci so bili jako razburjeni nad dr. Kukovecovo predrznostjo, ker je dr. Kukovec popolnoma nepotrebno izzival slovenske poslance »Kmečke zveze«, dasi so ga včeraj med njegovim govorom popolnoma pri miru pustili. Nató je Resel utemeljeval isti predlog. Tu je došlo do spopada z nemško skupino, pa tudi poslanci »Kmečke zveze« so Resla ostro zavrnil, ko je napadal dr. Šusteršiča in obstrukcijo v državnem zboru. Bili so burni prizori. Dr. Korošecov govor je vzbudil veliko zanimanja, posebno ker je osmešil Orniga kot pristnega renegata. Prihodnja seja jutri ob 10. uri dopoldne.

ZASEDANJE CESKEGA DEZ. ZBORA ONEMOGOČENO.

Praga, 29. septembra. Gotovo je, da ne bo več nobene seje češkega dez. zbora. Zgoditi bi se moral čudež, ako bi danes popoldne prišlo do sporazumjenja med Čehi in Nemci.

OGRSKA KRIZA.

Dunaj, 29. septembra. Danes se pripelje Wekerle na Dunaj ter bo od cesarja sprejet v avdijenci.

Budimpešta, 29. septembra. Vsi listi konstatirajo, da koalicije ni več. Pristaši program z leta 1867. pravijo, da Košutov program za mirno rešitev krize ni sposoben in da se bo moralo ozirati na stranko z leta 1867. Košut bo cesarju predložil, naj imenuje vladu iz neodvisne stranke, ki se pa strinja s tem, da so v kabinetu tudi zastupniki krone. Ta kabinet naj bi bil prehodni, naloga njegova naj bi bila, izvršiti volivno reformo, skrbel bi tudi za normalne vojaške potrebe. Vojaške koncesije so izključene. Skupnost banke se podaljša za tri leta, pač pa naj dobi kabinet pooblastilo, da sme pričeti s pripravami za ogrsko samostojno banko.

Budimpešta, 29. septembra. Socialni demokratije sklicujejo za 1. oktober protestni shod, ker je policija pri predvčerajšnjih socialno-demokratskih demonstracijah šla s sabljami na delavce in več oseb ranila. Med delavstvom je veliko razburjenje in pričakovati je, da socialni demokratije razbijajo vse shode neodvisne stranke, kakor so že napravili poslancu Hollo, kateremu so s klici: »Živela volivna pravica, proč s sleparji!« razbili shod.

VOJAŠKA ZAROTA V ČRNI GORI.

Cetinje, 29. septembra. Tu so odkrili vojaško zaroto proti črnogorski dinastiji. Baje je bil del vojske mobiliziran proti dinastiji.

BOJI ŠPANCEV PROTI KABILOM.

Madrid, 29. septembra. V ponedeljek so združili Španci svoje čete in vzeli popolnoma goro Gurugu, na kateri so se Kabili utaborili.

NOV SLUČAJ KOLERE V POZNANJU.

Königsberg, 29. septembra. V Thornu je neki pijonir obolel na koleri.

POGREB ŽRTEV ZRAKOPLOVA »La REPUBLIQUE«.

Versailles, 29. septembra. Včeraj so pokopali žrtve vojaškega zrakoplova »La République« Pogreb je bil sijajen; udeležili so se ga ministrski predsednik Briand, zastopnik Fallieresa, mnogo vojaških dostojanstvenikov in nešteta množica ljudstva. Ob grobu so govorniki proslavljali žrtve kot pijonirje zrakoplovstva, ki so padli v službi za domovino.

NESREČA PRI ZRAKOPLOVNI TEKMI.

Berolin, 29. septembra. Pri včerajšnjem nadaljevanju zrakoplovne tekme v Johannesthalu je treščil na tla aviatik Edwards, ne da bi se poškodoval; pač pa je precej trpel njegov aeroplan.

HOTEL ZGOREL.

Draždane, 29. septembra. Včeraj je do tal pogorel svetovnoznani turistijski hotel »zum Erbgericht« v Paulsdorfu na saško-češki meji. Vzrok požara ni znan.

Vsakogar preseneti dandanes dejstvo, kako hitro je mogoče napraviti dobro govejo juho, in to še — brez mesa! Čisto enostavno se polije »Maggijeva kocka za juho« z vrelo vodo, in že je gotova čista goveja juha, finega, naravnega okusa. Ena kocka stane samo 6 vinarjev in dá krožnik (¼ litra) močne juhe. Pazite pa na to, da dobite originalne kocke Maggijeve, katere nosijo na zavojih ime »Maggi« in varstveno znamko »zvezdo s križcem«.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, sred. zračni tlak 736 0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje bura, metra v min	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
28	9. zveč.	734 8	11 0	sl. szah.	dež	
29	7. zjutr.	34 4	10 4	sl. jug	oblačno	9 6
	2. pop	34 5	16 6	sl. jzrah.	del. obl.	
Srednja včerašnja temp. 11 6°, norm. 13 1°.						

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 29. septembra.

Pšenica za oktober	14 07
Pšenica za april 1910	14 04
Rž za oktober l. 1909.	9 59
Rž za april l. 1910	7 40
Oves za oktober	7 63
Koruzza za maj l. 1910	7 03
Efektiv: — — —	

Priporočamo našim gospodinjam pravi :FRANCKOV: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

sl. Zaga II, Y 1161, 5:9 I. V.

Veličasten mladeniški tabor.

Zagradec, 27. sept.

Z zlatimi črkami ostane zapisan v zgodovini preporoda Dolenjske dan 26. september 1909, ko se je vršil pri Brezma-dežni v Zagradcu največji in najznamenitejši shod mladeničev žužemberške dekanije. Pričakovali smo res nekaj posebnega, toda to, kar smo videli in čuli to popoldne, je daleko presegalo vse naše pričakovanje in ta shod je bil v resnici najlepši dokaz, da Dolenjska ne spi, temveč vstaja in gre na dan, na delo za slovenski narod. Zagradec se je oblekel v praznično obleko. Raz hiš so plapolale zastave, zlasti lepo je bi okinčan zborovaini prostor. Vsa čast Zagradčanom!

Kmalu po drugi uri popoldne so se začele zbirati čete mladeničev. Premnogo se jih je pripeljalo na lepo okinčanih vozovih s plapolajočimi zastavami in trobojnicami, mnogo jih je prišlo tudi peš in ob tretji uri je bilo zbranih nad 500 mladeničev in 300 mož, vsega občinstva pa gotovo 1000 ljudi, pač častno število za najmanjšo dekanijo na Kranjskem. Najbolj so povzdignili slavnostno navdušenje vrli Orli s Krke, ki so bili sprejeti z navdušenimi »Živio« in »Na zdar«-klici, ko so se pripeljali na najlepše okinčanemu vozu. Marsikatero fantovsko oko je zrlo te krepke postave v rdečih srajcah z neko zavistjo, ki je porodila v srcu sklep, tudi mi se moramo obleči v tako obleko, prej ne nehamo.

Shod otvori predsednik zagradskega izobraževalnega društva g. Ignacij Košak. Veselo pozdravi vse došle mladeniče iz daljnih Hinj, z Ajdovca, Ambrusa, Žužemberka, Sel in Šmihela, pred vsem pa Orle s Krke. Veseli ga tudi, da je prihitel na shod celo mladenič-Orel iz Smartna pri Litiji. Nato deklamira mladenič Benjamin Jernejčič iz Zagradca lepo nalašč za tak shod zloženo Balohovo pesem. Po deklamaciji govori najprvo g. Luka Smolnikar iz Ljubljane o nalogah katoliško-narodnega mladeniča. Opiše na kratko zgodovino mladeniškega gibanja in polaga mladeničem zlasti varčnost na srce. Po tem govoru se oglase mladeniči sami. Najprvo pokaže mladenič Janez Šinkovec iz Ambrusa, kakšen ne sme in kakšen mora biti mladenič, ako hoče kaj veljati. Veselo pozdravljen nastopi nato Janez Gros, Orel s Krke. »Predragi mladeniči, bodimo verni, ljubimo cerkev, izpolnjujmo nje zapovedi, živimo čednostno, zavedajmo se, da smo Slovenci!«, to je bila vsebina njegovega govora, ki je vsem navzočim najbolj ugajal bodisi, kar se tiče vsebine ali kar se tiče prednašanja, in ko je zaklical: »Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!« ni hotelo biti konca ploskanju in odobravanju. Da, to je sad naše mladeniške organizacije. Mladenič Anton Šusteršič iz Hinj meni, naj bi fantje opustili shode v gostilnah, kjer se je pijačuje in se raje sestajali k takim sestankom, kakoršen je današnji. J. Zupančič, mladenič iz Ajdovca pa izrazi svoje presenečenje, da zamore pozdraviti tako veliko četo mladeničev, ki so vsi ene misli in enega duha.

Po govoru mladeničev govori g. Iv. Podlesnik in pravi, da se je mislilo, da bo po veliki kamniški prireditvi za nekaj časa konec mladeniškim shodom. Toda ni je nedelje, da ne bi imel povabila na dva ali še več fantovskih sestankov in to je veselo znamenje. Mladenič vstaja in gre na dan in tudi Dolenjska je vstala, kar kaže današnji shod. Gospod poslanec Jaklič pa kaže, kako je mladeniču treba tudi politične izobrazbe. Vrsto govorov zaključil g. župnik Fr. Pešec s Krke s prelepimi besedami in za sklep rirade Orli s Krke burko »Krčmar pri zvitem rogu«, ki je bila izvrstno igrana in je vzbudila mnogo smeha ter pokazala, kaj se nauče mladeniči v naših društvih.

Tako smo lepo preživeli eno popoldne med dolenjskimi fanti. Z velikim zanimanjem in z veliko pazljivostjo so sledili vsem govorom in polni navdušenja in ognja za našo sveto stvar so zapustili shod z željo, naj bi se še večkrat priredili taki sestanki! Dal Bog, da bi seme, ki se je vsejalo v srca teh dobrih mladeničev, lepo vskaltlo in obrodilo bogat sad za naš na-

rod. Naj končam svoje poročilo z besedami g. župnika Pešca, ki je zaklical: Ves trud nasprotnikov bo prazen nikdar ne spravi nas narazen. Mladost krščanska vstaja, roke si skup podaja, nikdar se ne omaja!

Medved, »Poezije«, II. del. Cena 3 K 50 vin., v elegantni vezavi 5 K 40 vin. — Ime in veljava A. Medvedova sta toliko, da je odveč priporočati proizvode njegovega neizčrpnega pesniškega duha; kakor je prva zbirka njegovih pesmi vsakega razveselila po globokomiselnosti in markantnosti oblike, tako povzdigne druga zbirka še bolj pesnikovo vrednost in veličnost.

»Dolina krvi« (Glenanaar). Roman. Napisal sloveči irski pisatelj kanonik Avguštin Sheehan, poslovenil iz angleščine Franc Bregar. Osmi zvezek »Leposlovne knjižnice«. Cena broširanemu izvodu 4 K 20 vin., vezanemu pa 5 K 80 vin. — Ta najboljši roman slovečega irskega pisatelja kanonika Sheehana obsega žalostno zgodovino nesrečnega irskega naroda, nad katerim so Angleži kronali krivico in jej prepustili popolno gospodarstvo. Irska vstajnost, s katero se je to mučniško ljudstvo borilo za vsako grudo rodne zemlje in za vsako črko katoliške veroizpovedi, nima para v zgodovini.

Krondorfer se kot naravna hamizna voda prvo vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

IZBIRATI

sme pač vsak kupovalec, tako tudi kupovalec pratike. Izbira pa ni akor ni težka, kdor le površno pogleda v ravno izšli letnik naše »Družinske Pratique« s podobo sv. Družine. Toliko in tako raznovrstnega beriva ne nudi nobena pratika in zatorej naj se povsodi odločno zahteva le prava naša pratika. Cena 24 vin., po pošti 10 vin. več. Dobiva se povsod, kjer je pa ni, naj se naroči naravnost iz Ljubljane. — Somišljeniki širite jo povsod. 2358

Svarim

tem potom vsakega, moji ženi **Frančiški** rojeni **Milavec** na moje ime dati kako posojilo ali kaj enakega, ker jaz zanjo nisem plačnik. 2718 1—1

V Lukovici dne 28. sept. 1909.

Alozij Cerar,
trgovec in posestnik

Kupim več vagonov
kislih jabolk
za mošt.

Ponudbe na naslov:

Janko Klun, trgovec
2716 Škofjaloka. 12—1

Proda se
relief-podoba Marije Pomagaj

velika 68/47 cm iz javorovega lesa z orehovim okvirom, bogato izrezljan, slovanski motivi. Primerna je za kako župnišče ali dvorano Marijine družbe. Gosp. kupcu se pošlje fotografija na ogled! **Fr. Ropret, podobarski pomočnik pri g. I. Vurniku, Radoljica.** 2719 1—1

Nc.V. 1519/8

Dražbeni oklic.

2713

Pri podpisnem sodišču oddala se bode

dne 18. oktobra 1909 ob 10. uri dopoldne v sobi št. 16

zavezancu **Adolfu Kreuzberger** na podlagi odločbe c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju z dne 14. junija 1901, št. 75.714 pristojeca koncesija za napravo obrtnega obratovališča v svrhu napeljave električne luči in sile v mesto Kranj potom javne dražbe v najem.

Najmanjši ponudek znaša 600 K, varščina 300 K.

C. kr. okrajno sodišče Ljubljana, oddelek V.,

dne 21. septembra 1909.

Brzo-samopisnica s popolnoma vidno pisavo
STOEWER-Rekord
je vrhunec moderne tehnike na polju pisalnih strojev.
Do 14 udarcev na sekundo. — Do 20 prevdarnih kopij. Najlažji in najbolj miren udar tipk. — Priprava za dvojnobarvni trak, tabulator in še 60 drugih vrtiln. — Edina popolna slovenska klavijatura.

V lastnem interesu naj nihče ne kupi poprej druge samopisnice, predno si ni ogledal STOEWER-Rekorda. — Zadostuje samo, da primerjate ta stroj z drugimi, in nehoti pridete do zaključka, da je StoeWER-Rekord zбоk svojih vrtiln, ki jih ima pred vsemi drugimi, najboljši. Prepusti se brezplačno na poskušnjo. Prospekte pošilja zastoj

Ugodna plačila na obroke.

Glavno zastopstvo STOEWER za Kranjsko in Hrvaško
Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/I. (doslej Mestni trg 8.)

Rojaki! Slovenke! Društva!
Spominjajte se z darovi Slo-
vencev v Št. Ilju!

Učenca

za krojaško obrt sprejme **Fran. Šoukal,**
krojač, Ljubljana Pred škofijo št. 12,
2678 3—1

Št. 4682/09.

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje s tem za dražbo sledečih odpadkov in drugega starega blaga pismeno konkurenčno razpravo:

300 kg	ličje pletenine,
2600 "	odpadkov trojnika,
500 "	domačega platna,
1800 "	jutnega "
1100 "	" " " črnega
3200 "	hodničnega "
2100 "	jutnih niti
700 "	" vrvic
2300 "	vrvi
200 "	vrvic (motvoza)
3000 "	papirja finega belega
13000 "	navadnega mešanega
600 "	cigaretnega nečistega

nadalje že rabljene jutne embalaže, še pripravne za zavijanje in, sicer:

4600 kg	okoli 19000 kosov prevlek, tanka in redka tkanina 140—180 cm dolga, 80 cm široka
3200 "	okoli 9000 kosov prevlek, pleteninasta tkanina 180—220 cm dolga 23—35 cm široka
4500 "	okoli 1300 kosov prevlek pleteninasta črna tkanina 180—220 cm dolga, 23—35 cm široka.

4000 kg	litega železa (odlomkov) starega nepovitega
4100 "	" " " ožganega
2700 "	kovanega železa, mešanega z žico in veznim železom
400 "	železne pločevine, stare nezavite
680 "	cinkove " " "
100 "	medene " " "
100 "	medi " " "
700 "	železnih iveri v zabojih
400 "	medenih iveri bruto za neto
35 "	medene pletenine stare nezavite
2400 "	odpadkov stekla v sodih in zabojih bruto za neto

Pismene, s pobotnico kake c. kr. blagajne o 10% vloženem vadiju, opremljene in z 1 krono za polo kolekovane ter na naslovni strani zavitka v napisom **»Ponudba za prevzetje odpadkov«** označene ponudbe vložiti se morajo najpozneje do 19. oktobra 1909 dopoldne pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani.

Za vložitev vadija porabiti se morajo trije predpisani zaznamki (položni formularji) ki se dobivajo pri c. kr. blagajnah.

Ponudbe se lahko stavijo na prevzetje posameznih odpadkov ali pa vsega blaga, vendar se morajo navedene cene glasiti v številkah in besedah za vsako posamezno vrsto razpisanih predmetov za 1 meterski stot in

loco c. kr. tobačna tovarna v Ljubljani.

Zdražitelju se prepuste samo razpisane množine starega blaga, ne pa tudi one, katere bi se med tem časom znabiti dalje nabrale.

Ponudniki morajo se v svojih ponudbah izrečno zavezati, da spravijo, v slučaju da postanejo zdražitelji, blago najkasneje v **teku treh tednov** po sprejemu zadevnega obvestila proti prejšnjemu plačilu iz tovarniških prostorov.

Ako se ta pogoj ne izpolni, zapade vadij, ne da bi se erar s tem odpovedal pravicam, pristojecim mu po dvor. komor. odloku z dne 12/8. 1825 in § 908 a, b, v dr. zak.

Razpisano blago se lahko vsaki dan med navadnimi uradnimi urami ogleda in se po ponudbeni razpravi ne bode oziralo na poznejše ugovore radi neugajajočega blaga.

Ponudniki jamčijo s svojimi ponodbami do odločitve c. kr. glavnega ravnateljstva tobačne uprave na Dunaju o konečnem uspehu ponudbene razprave.

V slučaju sprejema katere ponudbe pridrži se vloženi vadij kot kavcija do popolnega breztožnega konca kupčije.

Pri nesprejetih ponudbah vrne se vadij takoj po odločitvi o uspehu razprave.

Na ponudbe, katere ne odgovarjajo popolnoma vznačenim pogojem in se prepozno vložijo, se ne bode oziralo. 2715 3—1

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani.

dne 25. septembra 1909.

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani stritar'ove ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice

Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Za šport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emajliranje,
poniklanje ter popravila:
solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Ugodna prilika!!

en do dva vagona izvrstno ohranjenih, zelo močnih

praznih sodov od finega špirta

skoraj novih, enkrat rabljenih, od 300 do 400 litrov
in od 600 do 700 litrov, za vino zelo priporočljivih
odda takoj po jako nizkih cenah trdka

Iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 2.
2707 5-1

Gospodična

izurjena v šivanju in risalnem
kroju, želi takoj službe v privatni
boljshi hiši v mestu ali na deželi.

Pod naslovom: 2669 3-1
Šivilja, Ljubljana (pošto ležeče).

Val. Bertoncelj, čevljarški moj-
ster v Mojstrani išče 2-1

pomočnika.

Hotel, Tivoli,

Odda se več mesečnih sob
od 24 kron naprej. 2534 1

2677 Službe išče oženjen 1

organist-cecilijanec

ki je dosedaj služboval v večjih župnijah, ter je
zmožen voditi večje pevske zборе. Nastopi lahko
tako, ker je sedaj vsled vojašine brez službe. —
Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“.

Sedlarskega učenca

Anton Zollner, sedlarski mojster Weissbrach-
gasse št. 10 v Beljaku, Koroško, želi učenca
iz poštene hiše, krepkega in zdravega v starosti
od 14 do 15 let. Dobra hrana in druga hišna oskrba.
Ponudbe naj se pošiljajo pismeno, pod zgornjim
naslovom. 2644 (1)

Proda se skoro nov pianino

Naslov v upravnistvu „Slovenca“.
2666 3-1

2054

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

**nagrobni vencev
in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo
hitro in točno.

- Cene brez konkurence! -

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:

Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

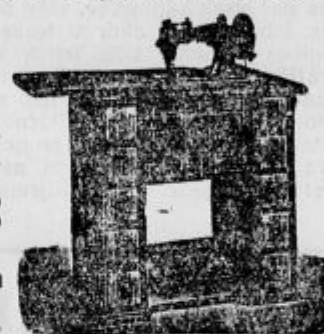
Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

**: Adlerjevi :
pisalni stroji.**

Ceniki zastoj in franko.

V odvetniško pisarno v Celju

se v kratkem sprejme

koncipijent (prednost ima substitut), **solicitator**, **steno-**
graf in eventualno **strojepisec**. Naslov v upravnistvo.

Dobro izvežban, zanesljiv, 18 let star
trgovski sotrudnik

želi stopiti v službo takoj v kako špece-
rijsko, mešano ali manufakturno trgovino.
G. p. n. prejemniki naj blagovolijo nasloviti
na „Marljivost“ 72, Kamnik, Poste restante.
2701 3-1

Sodi

prav močni za vino
pripravljeni, eden del
od žganja, v obsegu

od litrov	56-70	od litrov	180-250
" "	100-120	" "	250-450
" "	120-180	" "	500-700

nadalje sodi z vraticami od 800, 900, 1100, 1200,
1500, 1800, 4000 in 5000 litrov se dobijo prav po
nizki ceni **M. Kosner & Co.** v Ljubljani, poleg
pri trdki Kosler, pivovarne.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „ 115.—

Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši

šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Ravnokar so izšle nove dvo- stranske slovenske plošče!

Cena 4.— krona
in po 2 K 50 v.

Velika zaloga

gramofonov od

25 kron naprej.

Dobi se tudi na

mesečne obroke.

Zato zahtevajte

takoj brezplačno

cenike gramofonov

in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik
Ljubljana, Stari trg 26

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemranje najbolj
pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa,
lahkoprebav-
ljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano

Tanno = chinin tinktura za lase,
katera okrepčuje lasišče in preprečuje izpa-
danje las. — Cena steklenici z rablilnim na-
vodom 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna
voda deluje izborno proti zobobolu in gnj-
lobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, ka-
tera se pripravljajo po raznih časopisih in cen-
kih. **Med. Cognac, Malaga, ruma** itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Proda se

pod ugodnimi pogoji in za nizko
ceno 1913 1

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta
št. 20.

Poizvedbe v pisarni dr. Frana
Poček, odvetnika v Ljubljani, Stari
trg št. 30.

SLUGO

ki je večš nemščine in ima veselje do stvari,
išče zdravnik v Trstu. Nastop takoj, plača
30 kron in vse prosto. Oglasi na dr. Bleiweisa,
Ljubljana, Cigaletova ulica 7. 2698 1-1

Edini ugoden nakup

!ostankov!

40 metrov cefira, barhenta, fla-
nele, volnine itd. lepo zbranih, v
kosih 1-8 metrov pošilja franko po
povzetju za 18 kron slovitno znana
509 izvozna trdka 52-1

V. J. Kavliček a bratr
v Poděbradích, Češko.

Naročite takoj! — Priporočilo! Več. gos-
pod V. J. Kavliček a bratr, Poděbrady. Za-
dajo pošiljatev sem sprejel z veseljem in se
mi je zelo dopadla. Prosim, pošljite mi še
40 metrov ostankov a . . .
Spoštovanjem
V. V. Neustya, Uhry, 16. 11.

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Moravski Zumb-
berg, Mödling, Novi Jičín, Plzeň, Praga, Liberec, Cvitava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev.
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.